

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW W KATOWICACH
ul. Francuska 12, 40-015 Katowice
tel. (032) 253 77 98, fax. (032) 256 48 58
www.wkz.katowice.pl

02 MAR 2023

Śląskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków
w Katowicach
Michał Bułsa
Starszy Inspektor

Katowice, dnia .....
(zpo)

K-RD.5140.70.2019.MB

Nr rejestru: A/538/2019

DECYZJA

W SPRAWIE WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJ. ŚLĄSKIEGO

Na podstawie art. 3, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 7 pkt 1, art. 8, art. 9 ust. 1, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2067 ze zm.), art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2018, poz. 2096 ze zm.), w wyniku postępowania administracyjnego prowadzonego na wniosek Rzymskokatolickiej Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Dąbrowie Górniczej - Strzemieszycach Wielkich z dn. 04.07.2019 r. (wpływ: 12.07.2019 r.), uzupełniony dn. 31.07.2019 r. (wpływ: 31.07.2019 r.)

**Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach
orzeka**

wpisać do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego pod numerem A/538/2019 następujący obiekt:

- budynek kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Ofiar Katynia 34a w Dąbrowie Górniczej - Strzemieszycach Wielkich, położony na działce nr 3707 (ark. mapy 18, obręb 0013: Strzemieszyce Wielkie, miasto Dąbrowa Górnicza).

Zakres wpisu do rejestru zabytków obejmuje budynek kościoła w obrysie murów zewnętrznych – zgodnie z oznaczeniem na załączonej mapie, stanowiącej integralną część niniejszej decyzji.

Dla działki ewidencyjnej nr 3707 (ark. mapy 18, obręb 0013: Strzemieszyce Wielkie) prowadzona jest Księga Wieczysta nr KA1D/00054692/5 w Sądzie Rejonowym w Dąbrowie Górniczej.

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

UZASADNIENIE

Postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomych woj. śląskiego budynku kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Ofiar Katynia 34a w Dąbrowie Górniczej - Strzemieszycach Wielkich wszczęto na wniosek z dn. 04.07.2019 r. (wpływ: 12.07.2019 r.), uzupełniony dn. 31.07.2019 r. (wpływ: 31.07.2019 r.), złożony przez właściciela – Rzymskokatolicką Parafię Najświętszego Serca Pana Jezusa w Dąbrowie Górniczej - Strzemieszycach Wielkich, reprezentowaną przez proboszcza ks. prałata Zbigniewa Książka. Właściciel nieruchomości jest uprawniony do złożenia wniosku w sprawie, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W toku postępowania zgromadzono materiał charakteryzujący historię i stan zachowania obiektu. Posiłkowano się także dostępną literaturą. W celu oceny zachowanych walorów zabytkowych obiektu oraz porównania stanu obecnego z dokumentacją ewidencyjną, dn. 19.08.2019 r. przeprowadzono

Ks. Prał. ZBIGNIEW KSIĄŻEK
Proboszcz Parafii N.S.P.J.
Dąbrowa Gór.- Strzemieszyce

02 MAR 2023

ogłędziny nieruchomości, z których sporządzono protokół i dokumentację fotograficzną. Po zapoznaniu się ze zgromadzonym materiałem, strona nie zgłosiła uwag i wniosków do sprawy.

W latach 1900–1903 wybudowano w Strzemieszycach Wielkich dużą kaplicę na placu, który został ofiarowany przez parafianina. Dzięki staraniom ks. Tadeusza Konarskiego – proboszcza parafii w Gołonogu – w jej miejscu w latach 1903–1910 wzniesiono neogotycki trójnawowy kościół, według projektu Józefa Stefana Pomian-Pomianowskiego. Do 1908 roku wykończono wszystkie mury i położono więzania dachowe. W latach 1909–1910 pokryto dach kościoła dachówką, wybudowano także ochronną balustradę oraz wyposażono kościół w rynny i rury spustowe. Wykonano dwie sygnaturki dachowe i poczyniono wiele prac kamieniarskich. Całość prac murarskich zakończono w 1910 r., nie kończąc wież na fasadzie frontowej. Budynek kościoła został poświęcony w grudniu 1910 r. przez ks. Tadeusza Konarskiego. Pierwszym proboszczem nowopowstałej parafii został ks. Józef Zalewski. Poczynił starania o wykończenie sklepień, wytynkowanie prezbiterium i części nawy głównej oraz dokończenie szklenia górnych okien. W latach 1913–1914 zostało dokończzone tynkowanie nawy głównej kościoła. Wstawiono drzwi, zakończono szklenie pozostałych okien oraz pokryto dachówką zakrystię. Przed 1914 r. położono betonową posadzkę w kościele. W 1918 r. obiekt otrzymał instalację elektryczną. W czasie II wojny światowej w kościele zamontowano witraże.

Konsekracji kościoła dokonał w 1959 r. biskup kielecki ks. Zdzisław Soliński. W latach 70. XX w. wybudowano nowe 50-głosowe organy przez firmę Truszczyńskiego. W 1975 roku w budynku zamontowano instalację grzewczą na ropę. W tym samym roku wyremontowano dach kościoła. Wymieniono wówczas pokrycie z dachówki cementowej na blachę miedzianą. W latach 80. XX w. dokonano zmian w prezbiterium; powstały tam marmurowe posadzki. W latach 1999–2009 powstały malowidła ściennie, nie posiadające większej wartości historycznej. W tym okresie zamontowano nowe witraże, żyrandole, obrazy Drogi Krzyżowej, przeprowadzono remont złożonego żyrandola z początku XX w., położono nową marmurową posadzkę, założono nowe drzwi główne, boczne, w kruchcie, wykonano nową nastawę ołtarzową (nastawa współczesna, stylizowana na neogotycką, z oryginalną figurą Pana Jezusa z otwartym Najświętszym Sercem). W 2011 r. uzupełniono cegły na elewacji frontowej, a w latach 2016–2019 wymieniono część cegieł na elewacjach, naprawiono sklepienia w środkowej części transeptu, wykonano tymczasowe podpory krokwi narożnych pod wieżą sygnaturki. W 2009 r. odbyła się uroczystość nadania kościołowi tytułu bazyliki mniejszej. W 2018 r. wykonano inwentaryzację kościoła pod nadzorem dr. inż. arch. Pająka.

Kościół to obiekt murowany z cegły, trójnawowy, wzniesiony w stylu neogotyckim, na planie krzyża łacińskiego z transeptem. Według planów kościół miał mieć trzy wieże, które dotąd nie zostały wykonane (dwie boczne i najwyższa, umieszczona centralnie nad wejściem głównym). Elewacja ceglana nietynkowana. Nad wejściem głównym przeszklona rozeta. Wieżba dachowa drewniana, dach pokryty blachą miedzianą. Na elewacji frontowej znajduje się 6 tablic pamiątkowych (jedna z lat 20. XX w., druga z lat 30. XX w., pozostałe współczesne).

We wnętrzu znajdują się witraże sprzed 1945 r. (9 witraży w prezbiterium i transepcie) oraz witraże z lat 90. XX w. w nawach bocznych. Organy pochodzą z lat 70. XX w. Ołtarz główny posoborowy, współczesny, stylizowany na neogotycki, z oryginalną figurą Pana Jezusa z otwartym Najświętszym Sercem (z 1941 r.). W nawach bocznych umieszczono kaplice Matki Bożej Częstochowskiej i Miłosierdzia Bożego. Malowidła ściennie współczesne, z przełomu XX i XXI w.; ławki współczesne, obrazy Drogi Krzyżowej współczesne, posadzka współczesna (z 2004 r.). Zachowany złożony żyrandol z początku XX w. Chrzcielnica oraz balustrada przed ołtarzem głównym – współczesne, marmurowe. W latach 70. XX w. zamontowano w kościele instalację grzewczą na ropę; obecna – centralne ogrzewanie gazowe.

Stan techniczny obiektu jest średni, a niektórych jego części – zły. Ściany szczytowe na elewacji zachodniej, na wysokości transeptu (sterczyny i poniżej): brak spójności konstrukcji muru i wypadające cegły. Na ścianach zewnętrznych całego budynku, na wysokości naw bocznych, znajdują się wysunięte (wysuwające się) elementy w postaci bloków z piaskowca. Postępuje degradacja licowania wszystkich elewacji. Orynnowanie dachu jest w złym stanie technicznym. Witraże

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

Ks. Prał. ZBIGNIEW KSIAŻEK
Proboszcz Parafii N.S.P.J.
Dąbrowa Gór.- Strzemieszyce

02 MAR 2023

Michał Bulega
Starszy Inspektor

wymagają uszczelnienia. Występują spękania transeptu, naw bocznych i nawy głównej oraz pozostałych ścian; występują także odspojenia tynku.

Budynek zachował oryginalny kształt bryły, rzut, układ wnętrz, kompozycję i wystrój elewacji. Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Dąbrowie Górniczej - Strzemieszycach Wielkich jest świadectwem woli mieszkańców Strzemieszyc Wielkich, dążących do usamodzielnienia się od parafii macierzystej. Jako dzieło cenionych w regionie twórców i architektów, doskonale wpisuje się w ówczesne trendy w budownictwie sakralnym regionu, kiedy to powstawały kościoły w stylu neogotyckim. Waler artystyczny wynika z scharakteryzowanej powyżej formy architektonicznej kościoła. Dokonane w 2 poł. XX w. i na pocz. XXI w. zmiany w aranżacji wnętrza nie degradują wartości architektonicznej obiektu.

Mając na uwadze powyższe, uznano, że stopień zachowania wartości historycznych, artystycznych i naukowych omawianego obiektu uzasadnia objęcie go ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków. Zgodnie z definicją prawną określoną w art. 3 pkt 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytek to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c ochronie i opiece podlegają dzieła architektury i budownictwa, bez względu na stan zachowania. W art. 7 pkt 1 jako formę ochrony wskazano wpis do rejestru zabytków, dokonywany – zgodnie z art. 9 ust. 1 – na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy.

Na tej podstawie orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie. Odwołanie od decyzji wnosi się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za pośrednictwem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszej decyzji.
2. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Z dniem doręczenia Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Katowicach oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.
3. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu.
4. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji, chyba że decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności lub podlega ona natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy.
5. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, także gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony rzekły się prawa do wniesienia odwołania.
6. Organ odwoławczy może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję.
7. Jeżeli decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie, na zgodny wniosek wszystkich stron zawarty w odwołaniu, organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, organ odwoławczy może zlecić przeprowadzenie określonych czynności postępowania wyjaśniającego organowi, który wydał decyzję.

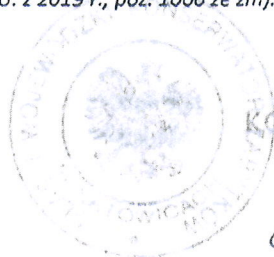
Ks. Prał. ZBIGNIEW KSIAŻEK
Prokurator Parafii N.S.P.J.
Dąbrowa Górnicza - Strzemieszyce

ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM

8. Organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające również wtedy, gdy jedna ze stron zawarła w odwołaniu wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy, a pozostałe strony wyraziły na to zgodę w terminie czternastu dni od dnia doręczenia im zawiadomienia o wniesieniu odwołania, zawierającego wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy.
9. Organ odwoławczy nie przeprowadza postępowania wyjaśniającego, o którym mowa powyżej, jeżeli przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy byłoby nadmiernie utrudnione.
10. Do dnia, w którym decyzja w sprawie wpisu do rejestru zabytków stanie się ostateczna, przy zabytku, którego dotyczy postępowanie, zabrania się prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i podejmowania innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku. Zakaz ten dotyczy także robót budowlanych objętych pozwoleniem na budowę albo zgłoszeniem, a także działań określonych w innej decyzji pozwalającej na ich prowadzenie – art. 10a ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2067 ze zm.).

Uiszczono opłatę skarbową w wys. 10 zł za wydanie decyzji na podstawie części I pkt 53 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1000 ze zm.).

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
W KATOWICACH

[Signature]
Łukasz Konarski

Załączniki:

1. Kopia mapy ewidencyjnej z zaznaczonym zabytkiem wpisanym do rejestru.
2. Pouczenie o skutkach prawnych wpisu do rejestru zabytków nieruchomości.

Otrzymują (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru + pouczenie):

1. Rzymskokatolicka Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Dąbrowie Górniczej-Strzemieszyczach Wielkich, ul. Ofiar Katynia 34a, 42-530 Dąbrowa Górnicza

Do wiadomości (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

1. Kuria Diecezjalna w Sosnowcu, ul. Wawel 19, 41-200 Sosnowiec
2. Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza
ul. Graniczna 21, 41-300 Dąbrowa Górnicza
3. Wydział Geodezji i Kartografii - Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej
ul. Graniczna 21, 41-300 Dąbrowa Górnicza
4. Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej, VI Wydział Ksiąg Wieczystych
ul. Graniczna 23, 41-300 Dąbrowa Górnicza
5. Narodowy Instytut Dziedzictwa
00-924 Warszawa, ul. Mikołaja Kopernika 36/40
6. a/a, IW
7. a/a, MB x 2, dn. 21.08.2019 r.

[Signature]
**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

[Signature]
Ks. Prał. ZBIGNIEW KSIĄŻEK
Proboszcz Parafii N.S.P.J.
Dąbrowa Gór.- Strzemieszyce

Wzłożono dnia

26-08-2019

02 MAR 2020

Załącznik nr 1
do decyzji z dn. ...., znak: K-RD.5140.70.2019.MB
o wpisie do rejestru zabytków nieruchomych
woj. śląskiego – nr rejestru: A/538/2019
**DĄBROWA GÓRNICZA, budynek kościoła parafialnego pw.
Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Ofiar Katynia 34a
w Dąbrowie Górniczej - Strzemieszycach Wielkich, położony na
działce nr 3707 (ark. mapy 18, obręb 0013: Strzemieszyce Wielkie)**

- obiekt wpisany do rejestru zabytków

Kopia mapy zasadniczej

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

Ks. Pral. ZBIGNIEW KSIAŻEK
Proboszcz Parafii N.S.P.J.
Dąbrowa Górniczej - Strzemieszyce